

EU är din vardag

Lärarhandledning

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

EU
KUNSKAP | VAL

EU är din vardag

– en lärarhandledning i EU-kunskap

MYNDIGHETEN FÖR UNGDOMS- OCH CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR (MUCF)

är en statlig myndighet som tar fram och sprider kunskap om ungas levnadsvillkor och civilsamhällets villkor. Vi fördelar statsbidrag som ger organisationer möjlighet att bedriva verksamhet. Våra internationella samarbeten ger unga chansen att arbeta som volontär, studera eller praktisera i ett annat europeiskt land.

Läs mer på mucf.se

GÖTEBORGSREGIONEN (GR) verkar för skolutveckling – från förskola till vuxenskola. GR skapar och leder såväl kortare insatser såsom temapass, kurser och konferenser och fortbildningsdagar till långsiktiga utvecklingsprojekt för hela kommuner, professioner och nationella uppdragsgivare. GR har mångårig erfarenhet av EU-undervisning genom metodutveckling, EU-rollspel och kompetensutvecklingsinsatser.

Läs mer på goteborgsregionen.se

Göteborgsregionen har utvecklat denna lärarhandledning på uppdrag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF.

© Copyright MUCF 2024.

Materialet får fritt kopieras och användas i utbildningsverksamhet så länge källa anges.
Texter och material: Henrik Krantz,
Rasmus Jonsson och Malin Viberg
Formgivning: Consid AB

Innehåll

Inledning	4
Syfte	5
Kopplingar till läroplanen	6
Råd till lärare	7
EU:s institutioner	9
Mer om Europaparlamentet	9
Tips på sidor för eleverna att använda under sitt arbete	10
VETA – övningar	11
Hur funkar EU?	11
Vad gör EU?	11
Partigrupper	12
Sverige och valet till Europaparlamentet	12
Quiz om EU:s historia.....	13
FÖRSTÅ – övningar	14
Partigrupper	14
Från förslag till lag.....	14
Undersökning om valet	15
Europabarometern.....	15
Reflektion och diskussion	16
Frågor.....	17
AGERA – övningar	18
Podcast om EU och valet till Europaparlamentet.....	18
Rollspel	19
Debattartikel ”En EU-armé eller inte”	19
Ta kontakt och intervju en lokalpolitiker	20
Bjud in till debatt	20
Fördjupningsfrågor	21
Länklista	22

Inledning

Många unga i Sverige är intresserade av samhällsfrågor och utför olika politiska handlingar, men allt för få är partipolitiskt intresserade. Unga i Sverige är intresserade av EU och det som händer i Europa. Samhällsengagemanget skiljer sig dock mellan olika grupper av unga och få unga känner att de kan påverka politiker. Det är viktigt att vi lyfter och diskuterar ungas möjligheter att delta i alla demokratiska processer, från lokal nivå upp till EU-nivå. Beslut som tas i EU påverkar allas vardag i Sverige och det är viktigt att fler unga intresserar sig för Europas framtid.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, har tillsammans med Göteborgsregionen tagit fram denna lärarhandledning för att ge inspiration och vägledning i hur man kan engagera unga i frågor som rör EU, politik och demokrati. Handledningen är avsedd att stödja lärare på högstadiet och gymnasiet. Den kan också vara till hjälp för skolor som deltar i EU-skolvalet samt för skolors systematiska arbete med skolans demokratiuppdrag.

MUCF har sedan 2002 haft i uppdrag av regeringen att anordna skolval i samband med riksdagsval och sedan 2014 även i samband med val till Europaparlamentet. Syftet med skolval är att öka eleverns möjlighet att delta i samhällsdiskussioner och politiska processer, genom att öka ungas kunskap om demokrati och det demokratiska valförfarandet.

Det är viktigt att ge unga möjligheter att öka sin kunskap om EU och demokratifrågor. Att arbeta med ämnen som EU, demokrati, samhällsengagemang och politik är betydelsefullt för skolan, även under mellanvalsperioder. Som lärare spelar du en viktig roll i att öka ungas kunskap om EU och därmed deras möjligheter till ett aktivt och inflytelserikt medborgarskap. Ungas tilltro till och förståelse för samhällets demokratiska processer är viktigare än någonsin.

Lena Nyberg, generaldirektör

MYNDIGHETEN FÖR UNGDOMS- OCH CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR

Syfte

Syftet med lärarhandledningen är att ge stöd till lärare på högskolan och gymnasiet i att undervisa kring EU och valet till Europaparlamentet på ett intressant och lustfyllt sätt. Materialet kan användas inför EU-valet och även under mellanvalsperioder.

Övningarna i lärarhandledningen syftar till att öka elevernas medvetenhet om EU och hjälpa dem att ta ställning i politiska frågor, delvis för att stötta dem i att kunna rösta medvetet i valet till Europaparlamentet, men också för att de ska få en djupare förståelse av vad politik på EU-nivå kan innebära och hur det påverkar Sverige och deras verklighet.

Kopplingar till läroplanen

”Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.”¹

Demokratiuppdraget i den svenska skolan betonar vikten av att basera utbildningen på demokratiska principer och mänskliga rättigheter och syftar till att främja respekt för individens frihet och integritet, jämlikhet och solidaritet. Skolans roll är att möjliggöra varje elevs unika utveckling, uppmuntra öppenhet för olika åsikter och säkerställa att utbildningen anpassas till individuella behov och bakgrunder. Den betonar också vikten av att undervisa om demokratiska värderingar och förbereda eleverna för aktivt deltagande i samhället. Att undervisa om EU är därför en viktig del av skolans demokratiska uppdrag. Denna lärarhandledning är framtagen för att i första hand användas i samhällsundervisningen på gymnasiet och i grundskolans årskurser 7–9, men riktar sig till hela skolans gemensamma arbete med demokratifrågor. Genom att EU-perspektivet synliggörs i fler ämnen och är återkommande i undervisningen, stärks elevernas förståelse för demokrati på EU-nivå.

TIPSRUTA – EU I ALLA ÄMNINGEN:

1. Prata ihop er på skolan eller i arbetslaget hur den här handledningen kan användas som ett tematiskt arbete tillsammans i flera ämnen.
2. Ses och samtala kontinuerligt om hur ni lyfter EU-frågor i era respektive ämnen. I respektive uppgift i de olika delarna av ”EU är din vardag” finner ni förslag på ämneskopplingar.

Materialet går att använda både som fristående uppgifter och som ett längre tema, med uppgifter från de olika delarna **Veta**, **Förstå** och **Agera**. Genom att arbeta med uppgifterna som ett längre tema blir det enklare för eleverna att arbeta ämnesövergripande. Uppgifterna som finns under kategorierna Veta, Förstå och Agera är konstruerade så att de kan kopplas till olika ämnen, där den vanligaste kopplingen är till ämnet Samhällskunskap.

I ämnet samhällskunskap betonas förståelsen för demokratiska processer och politiska system från det lokala till EU-nivå. Ämnet ska bland annat behandla samhällsvetenskapliga metoder för att analysera samhällsfrågor, inklusive insamling och bearbetning av information via intervjuer, enkäter och statistisk analys. Genom debatter och skriftliga presentationer ökar eleverna sina kunskaper i källkritik, utvecklar sina förmågor i att granska och värdera information och sina färdigheter i kommunikation.

När eleverna arbetar med övningarna i denna handledning kommer många färdigheter som återfinns i kunskapskraven att användas, exempelvis redogöra, argumentera och analysera.

¹ <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Råd till lärare

OM HANDLEDNINGENS UPPLÄGG

Övningarna i handledningen är indelade i Veta, Förstå och Agera. Övningar under "Veta" är av faktakarakter, "Förstå" går mer in på djupet och eleverna får analysera och diskutera medan uppgifter under "Agera" låter eleverna genomföra mer avancerade och fördjupande uppgifter kring EU.

BRA ATT VETA: I MUCF:s rapport "Kunskap och engagemang i EU" från 2020, har unga svarat att de är mest intresserade av frågor som rör hur EU påverkar deras vardag samt deras möjligheter och rättigheter i EU.

Minst intresserade är de av EU:s historia och hur EU fattar beslut.

Det går med fördel att du som lärare väljer ut några uppgifter som du ser passar din elevgrupp, men vi uppmuntrar även till att använda handledningen i sin helhet och genomföra som ett tema "EU är din vardag". På detta sätt kan eleverna spara sina arbeten och uppgifter under temat.

Vid avslutat arbete är det önskade läget att eleverna har tillförsäkrat sig fakta om hur EU fungerar, förstår processer inom EU och dess påverkan nationellt samt kan göra ett välgrundat val i kommande val till Europaparlamentet.

Alla uppgifter är taggade med **#enskilt** och/eller **#grupp**, men kolla gärna igenom materialet och se hur uppgifterna passar dina elevgrupper bäst.

Som lärare känner du elevgruppen och vet hur väl de känner till EU och Europaparlamentet sen tidigare. Vissa elevgrupper kan behöva bekanta sig med EU:s olika institutioner och vad Europaparlamentet har för roll som folkvalt organ. På nästa uppslag följer kort fakta om EU:s institutioner, med fokus på Europaparlamentet, partitillhörighet och partigrupper. Sist finner du en länklista till användbara sidor.

STÖD I ATT BYGGA EN ARBETSGRUPP KRING DEMOKRATIARBETET PÅ DIN SKOLA

Ibland kan det vara svårt att engagera och konkretisera demokratiarbetet på skolan. Ofta hamnar demokratifrågorna på samhällskunskapslärarens bord, trots att alla lärare och annan skolpersonal omfattas av skolans demokratiuppdrag. Skolverket och Forum för levande historia har tagit fram **Demokratistegen** som är till för skolor (och även folkhögskolor) som vill stärka och utveckla sitt arbete med demokrati och mänskliga rättigheter. Steg för steg kan du som lärare, tillsammans med en arbetsgrupp på din skola, få stöd i hur ni kan arbeta systematiskt med frågor om demokrati och mänskliga rättigheter utifrån din skolas behov.

Länk finner du sist i denna handledning.

GLÖM INTE TILLGÄNGLIGHETEN!

De allra flesta elever som har behov av anpassning, exempelvis tillgång till läst information, går inte på anpassade skolor. Med andra ord behöver alla skolor tänka in tillgänglighet. Det är viktigt att engagera och tillgängliggöra demokratiarbetet för alla elever, men det kan vara utmanande att veta hur. Ta gärna stöd av Myndigheten för tillgänglighets digitala nyhetstidning "8 sidor", exempelvis sidan "Alla väljare". På 8.sidor.se hittar ni både veckomaterial för lärare, färdiga lektioner och handledning, exempelvis boken "Dags att rösta – EU-val 2024". I ert demokratiarbete kan ni även ta stöd av Myndigheten för delaktighets information, exempelvis webbsidan om tillgängliga val, där ni bland annat kan ta del av en checklista. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har också många bra läromedel kring EU som ni kan ta del av och en tjänst som ni kan använda för att se över vad som gör olika läromedel just tillgängliga.

Samtliga länkar kan du ta del av sist i denna handledning.

EU:s institutioner

- ✓ **EU-kommissionen** består av en kommissionär från varje medlemsland som ansvarar för olika områden. EU-kommissionen representerar hela EU och föreslår nya EU-lagar samt kontrollerar att medlemsländerna inför lagarna som stiftats.
- ✓ **Ministerrådet** beslutar om nya EU-lagar, oftast tillsammans med Europaparlamentet. Regeringarna i medlemsländerna representeras av en minister var.
- ✓ **Europaparlamentet** beslutar om nya EU-lagar, oftast tillsammans med ministerrådet. Var femte år är det val till Europaparlamentet, då medborgarna i EU i direkta val röstar fram vilka ledamöter som ska representera dem i parlamentet.
- ✓ **Europeiska rådet** består av EU-ländernas stats- eller regeringschefer. Europeiska rådet beslutar om riktlinjer för EU-samarbetet på längre sikt.
- ✓ **EU-domstolen** tolkar EU:s lagar och dömer i tvister mellan EU:s institutioner och medlemsländerna.
- ✓ **Europeiska revisionsrätten** kontrollerar att EU:s pengar används och redovisas på rätt sätt.
- ✓ **Europeiska centralbanken** har hand om penningpolitiken för de länder som infört euron som valuta och stödjer också EU:s allmänna ekonomiska politik.

Mer om Europaparlamentet

EUROPAPARLAMENTARIKER

Antalet ledamöter i Europaparlamentet förändras genom åren när antalet medlemsländer ändras. Innan Storbritanniens utträde ur unionen hade Europaparlamentet, efter valet 2019, 751 ledamöter, varav 20 kom från Sverige. Efter Storbritannien lämnade unionen blev antalet ledamöter 705 och Sverige fick samtidigt ett extra mandat. I valet till Europaparlamentet år 2024 röstas 720 ledamöter fram, varav 21 ledamöter från Sverige. Ledamöterna, det vill säga politikerna, väljs av invånarna i det land som de ska representera. Politikerna väljs till att sitta i Europaparlamentet i fem år.

PARTITILLHÖRIGHET

Politikerna som väljs till att sitta i Europaparlamentet tillhör ett nationellt parti. Partierna som finns i Europaparlamentet behöver inte finnas med i ländernas nationella parlament.

PARTIGRUPPER

Ledamöterna delar i Europaparlamentet in sig i partigrupper efter sin politiska tillhörighet. När europaparlamentarikerna samlas i Strasbourg eller i Bryssel för att debattera eller rösta sitter de med sina partikamrater i olika partigrupper och inte utifrån vilken nationalitet de har.

Tips på sidor för eleverna att använda under sitt arbete:

EU-kommissionens representationskontor i Sverige

sweden.representation.ec.europa.eu/index_sv

Europaparlamentets informationskontor i Sverige

stockholm.europarl.europa.eu/sv

Sveriges riksdag

riksdagen.se/sv/sa-fungerar-riksdagen/sa-fungerar-eu/

Valmyndigheten

val.se

Skolval i samband med allmänna val till riksdagen och Europaparlamentet, MUCF

mucf.se/skolval

8-sidor Alla väljare – en nyhetstidning på lättläst svenska som ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier, MTM:

8sidor.se/kategori/alla-valjare

Hur funkar EU?

I den här uppgiften skapar eleverna ett dokument som heter "Hur funkar EU" och sparar i sin mapp "EU är din vardag". Dokumentet ska fungera som ett enklare informationsblad, där eleven kort presenterar tre av EU:s institutioner: Kommissionen, Ministerrådet och Europaparlamentet.

Dokumentet ska innehålla:

- Vad gör varje institution?
- Vilka personer består varje institution av?

Låt först eleverna samla fakta, för att sedan designa ett enklare informationsblad med bilder och förklarande texter. Eleverna kan anpassa sina informationsblad med fakta de finner särskilt relevant.

TIPS: Utöka arbetet med fler av EU:s institutioner, eller skapa informationsbladen på olika språk.

#

Uppskattad tid för uppgift: 60-120 minuter
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild, Språk
 # enskilt

Vad gör EU?

Eleverna har i uppgift att ta reda på och beskriva vad EU gör och beslutar om. Utgå gärna från vår länklista på bra webbsidor att besöka. Uppmuntra eleverna att på ett lättillgängligt sätt beskriva och illustrera detta i ett nytt dokument som de döper till "Vad gör EU" och lägger i elevens mapp för "EU är din vardag". Uppmana dem att reflektera över om och hur det är relevant för Sverige och dem själva.

TIPS: Låt eleverna göra feedback-rundor på varandras dokument.

#

Uppskattad tid för uppgift: 60-120 minuter
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild, Språk
 # enskilt

VETA – övningar

Partigrupper

Hur ser grupsammansättningen i Europaparlamentet ut? Låt eleverna ta reda på vilka grupper som finns, vilken politik gruppen står för, vilka partier som ingår och varför just dessa partier hamnat i samma grupp.

Låt eleverna sammanställa en visuell karta över grupperna och dess partier, antingen på papper eller digitalt. Visuellt kan detta presenteras, kanske genom att sätta in partigrupperna på en vänster- till högerskala.

Övriga frågor för eleverna att reflektera kring:

- Vad betyder egentligen gruppens namn?
- Vad har partigruppen för symbol? Hur ser den ut? Varför ser den ut som den gör tror du?
- Hur stor är partigruppen? Vilka länder kommer ledamöterna ifrån?

TIPS: Tolka symboler tillsammans med bildlärare!

Uppskattad tid för uppgift: 60-120 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild, Språk

 # enskilt # grupp

Sverige och valet till Europaparlamentet

Eleverna ska ta reda på fakta om hur svenskar röstade under valet 2019 (om ni genomför uppgiften efter valet 2024 kan ni jämföra resultaten eller utgå från detta resultat).

Exempelvis hur många procent röstade, vilka partier fick flest röster och hur många mandat gav det? Försök ta reda på varför många inte röstade i valet. Tänk på källor och källtillit!

Låt eleverna skapa ett dokument som heter ”Sverige och valet till Europaparlamentet”.

I detta kan eleverna presentera sin fakta på valfritt sätt, till exempel via diagram, text eller andra informationsbilder.

TIPS: Om er skola genomfört skolval kan ni ta reda på hur valresultatet såg ut på er skola. Ni kan om ni vill titta ännu längre tillbaka och göra en historisk analys av hur valdeltagandet sett ut.

#

Uppskattad tid för uppgift: 60-120 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Historia, Språk, Matematik
enskilt # grupp

Quiz om EU:s historia

I denna uppgift skapar eleverna quiz om EU, både i mindre grupper och tillsammans i helklass.

Steg 1: Dela in eleverna i mindre grupper. Varje grupp har till uppgift att skapa ett quiz om EU:s historia med totalt tio frågor. Varje fråga ska ha 4 olika svarsalternativ. Ni väljer själva vilket format quizet ska ha.

Steg 2: Grupperna byter quiz med varandra och försöker besvara dessa. Låt gärna eleverna komma med feedback på varandras upplägg.

Steg 3: Slå ihop alla gruppers quiz till ett större. Titta tillsammans på alla quiz och välj ut de bästa frågorna och svarsalternativen. Är ni inte överens, varför inte genomföra en omröstning?

TIPS 1: Sätt upp QR-koder runt om på skolan som leder till elevernas gemensamma quiz. Låt gärna vuxna testa på att genomföra quizet!

TIPS 2: Låt eleverna efter en tid genomföra sitt eget gemensamma quiz.

#

Uppskattad tid för uppgift: 120 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Historia
grupp

FÖRSTÅ – övningar

Partigrupper

Vad tycker de olika partigrupperna i Europaparlamentet i olika frågor?
Låt eleverna fördjupa sig i de olika partigrupperna och vad de tycker.

- Vilka svenska partier finns representerade i respektive grupp? Varför har respektive parti valt att ingå i just den gruppen tror du?
- Vilka frågor har partigruppen drivit tydligast under den föregående mandatperioden? Varför tycker de som de gör tror du?

Dela in din elevgrupp i grupper som har ansvar för en partigrupp var. Låt eleverna presentera sina resultat för varandra. Skapa nya grupper med en representant från varje partigrupp, för att hålla redovisningen som ett samtal. Alla elever behöver då också ta till sig kunskapen och får chansen att berätta för andra.

Uppskattad tid för uppgift: 120 minuter
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild
 # enskilt # grupp

Från förslag till lag

Den här uppgiften syftar till att förstå processen för hur ett förslag i EU blir till lag i ett medlemsland. Eleverna ska i ett dokument, ”Från förslag till lag”, illustrera och beskriva de olika stegen som behöver tas för att ett förslag från EU-kommissionen ska bli till lag i medlemsländerna.

Uppmuntra gärna eleverna att själva rita upp beslutsprocessen som en karta eller som ett flödesschema tillsammans med tydlig information om vad varje steg innebär.

Uppskattad tid för uppgift: 120 minuter
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild
 # enskilt # grupp

Undersökning om valet

Eleverna ska i denna uppgift djupare undersöka valet till Europaparlamentet och svenska medborgares inställning, intresse och engagemang i valet till Europaparlamentet. De gör detta genom att intervjua vuxna. Utgå gärna från frågor såsom: ”Har du röstat?” / ”Kommer du rösta i nästa val?” / ”Varför / varför inte?”

- Låt eleverna gärna själva formulera sina frågor som gör att de får fram information kring vuxnas röstdeltagande i valet till Europaparlamentet.
- Fundera på om ni gemensamt ska välja ut olika målgrupper eller om eleverna själva väljer ut vilka de ska intervjua.
- Eleverna sammanställer sedan sina intervjuer till löpande textreportage.

TIPS PÅ REDOVISNING:

- Slå ihop elevernas texter till ett större reportage ”Vilka röstar i Sverige?”. Spara och dela som en liten reportagebok som eleverna och skolan kan ta del av.
- Skapa posters med de sammanställda intervjuerna och gör en utställning fysiskt eller digitalt.

TIPS: Detta är ett ypperligt tillfälle att samarbeta mellan samhällskunskaps-, bild- och språklärare.

Uppskattad tid för uppgift: Flera lektioner
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild,
 # enskilt # grupp

Europabarometern

I den här övningen får eleverna ta ställning till ett antal ”spetsiga” påståenden om sin egen relation till EU, varför EU finns samt vad EU gör och bör göra. Syftet med övningen är att identifiera olika europeiska utmaningar och belysa olika perspektiv på dessa frågor.

Övningen går ut på att deltagarna får påståenden upplästa för sig. Tyst tar de sedan ställning till påståendet genom att positionera sig i rummet efter en barometer som sträcker sig gradvis från ”jag håller helt med” till ”jag håller inte alls med. Du som lärare fångar upp åsikter, reflektioner och frågetecken allt eftersom övningen pågår.

FÖRSTÅ – övningar

Ytterligare instruktioner för denna övning finns på:

mucf.se/prataeu

(metoden finns även att tillgå på engelska på hemsidan ovan)

Uppskattad tid för uppgift: Cirka 15-40 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Engelska

#

grupp

TIPS: Här finns ytterligare värderingsövningar som går ut på att ranka vikten av olika EU-insatser och beslut (dessa metoder finns att tillgå på engelska):

- Sortera EU:s insatser efter effekt
- Ranka EU:s bucket list!

Reflektion och diskussion

I denna övning ska eleverna tillsammans reflektera och diskutera ett antal förberedda frågor.

GRUPP Låt eleverna sitta i mindre grupper.
Övningen går till så att du som lärare ställer frågan högt till alla grupper.

ENSKILT Varje elev funderar först tyst för sig själv i ca 2 minuter.
De kan om de vill anteckna på ett papper.

PAR Låt sedan eleverna diskutera två och två vad de kommit fram till i ca 5 minuter.

ALLA Slutligen så lyfter varje grupp frågan tillsammans och delar med sig av sina reflektioner och samtal.

Om du vill kan du be varje grupp att lyfta något särskilt intressant som kom upp för hela klassen.

Frågor

Fråga 1.

Finns det frågor som du tycker att EU inte bör ta beslut om?

Fråga 2.

Vilka är de viktigaste frågorna för EU att satsa på de kommande åren, tycker du?

Fråga 3.

Vilka slags frågor är omöjliga för Sverige att lösa på egen hand utan EU-samarbetet? Ge exempel och förklara varför.

Fråga 4.

Har vi samma grundvärderingar i hela Europa, tycker du?

Fråga 5.

Vad bör EU göra om ett land inte följer EU:s lag om mänskliga rättigheter, tycker du?

Diskussionsfrågorna är hämtade från materialet ”Diskutera EU”. I det materialet finns fler diskussionsfrågor samt förslag på ytterligare en diskussionsmetod. Materialet finns även att tillgå på engelska.

mucf.se/prataeu

Uppskattad tid för uppgift: 60 minuter
Ämneskopplingar: Samhällskunskap
 # grupp

Podcast om EU och valet till Europaparlamentet

I denna uppgift ska eleverna skapa och spela in en podcast i flera avsnitt om EU och valet till Europaparlamentet. Målet är att dessa podcasts kan användas som exempelvis undervisningsmaterial och information till allmänheten. Dela in elevgruppen i mindre grupper och du som lärare kan bestämma om varje grupp ska göra varsin podcastserie eller om de gör specifika avsnitt i en gemensam.

Förslag på upplägg: “Vägen till valet”

Förslag på avsnitt:

1. Vad är egentligen EU?
2. Hur är EU organiserat och uppbyggt?
3. Hur går valet till?
4. Hur röstar Europa och Sverige?
5. Hur påverkar EU oss i Sverige?

Att göra en podcast är egentligen rätt så enkelt. Man behöver:

- Spela in sitt ljudmaterial
- Eventuellt redigera materialet
- Publicera

TÄNK PÅ!

Elevers röster kan räknas som personuppgifter, så fundera över om ni behöver ha samtycke från vårdnadshavare om era podcasts ska bli offentliga.

Uppskattad tid för uppgift: Flera lektioner

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Bild / Media

#grupp

Rollspel

I den här uppgiften simulerar eleverna ett möte i Ministerrådet. Syftet med mötet är att nå ett beslut om lagstiftningsförslaget rörande ingredienserna i choklad. Förslaget, som är lagt av EU-kommissionen kommer bara att antas om både Ministerrådet och Europaparlamentet är överens om det slutgiltiga innehållet.

Under mötet presenterar kommissionen sitt nya förslag till chokladdirektiv och Europaparlamentet informerar rådet om sin ståndpunkt.

Eleverna spelar rollen som EU-medlemsländernas ministrar. De bör tänka på både sina nationella intressen och se till att den europeiska lagstiftningsprocessen fungerar smidigt. Företrädare för EU-kommissionen och Europaparlamentet medverkar också i förhandlingen.

Länk och mer information om rollspel:

https://sweden.representation.ec.europa.eu/bo-arbeta-studera/studier-och-praktikplatser/rollspel-beslutsfattande-i-eu-med-tema-choklad_sv

Uppskattad tid för uppgift: 75 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska

grupp

Debattartikel "En EU-armé eller inte"

Eleverna ska i denna uppgift skriva en debattartikel som syftar till att publiceras i en stor och erkänd nyhetstidning. Eleverna kan välja om de vill vara antingen för, eller emot, att EU inrättar egna väpnade styrkor. Deras uppgift är att komma med konkreta budskap och åsikter i sin text, som de gärna kan backa upp med fakta kring vad olika EU-grupper/politiker anser i samma fråga.

TIPS: Efter uppgiften, låt eleverna dela upp sig utifrån deras ståndpunkt i sin text. Skrivs texterna digitalt, så dela gärna texterna med en meningsmotståndare och skriv en replik!

TIPS: Samarbeta med en språklärare för att låta eleverna översätta sina artiklar.

Uppskattad tid för uppgift: 60-120 minuter

Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Språk

enskilt

Ta kontakt och intervju en lokalpolitiker

Eleverna får till uppgift att först enas om en huvudfråga som rör EU och lokalsamhället man vill undersöka närmare. Utifrån huvudfrågan skapar de tillsammans ett antal följdfrågor som ska ligga till grund för intervjuer med lokalpolitiker.

- **Dela in klassen i grupper.** Varje grupp ansvarar för att intervju en eller flera politiker från ett parti som finns representerat i kommunfullmäktige.
- **Ta kontakt och genomför intervjuer.** Tänk på att intervjuer kan genomföras på olika sätt, t.ex. över telefon eller genom digitala möten.
- **Grupperna sammanställer intervju svaren och presenterar dem för varandra i klassen.** Jämför svaren som de olika grupperna har fått. Var svaren väntade? Känner ni igen svaren utifrån partiernas övriga ställningstaganden?

TIPS: Presentera resultaten i skoltidningen eller på en annan plats som skolan använder för att skicka ut information.

Uppskattad tid för uppgift: Flera lektioner
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska, Språk
 # enskilt # grupp

Bjud in till debatt

Anordna en debatt på skolan där eleverna själva bestämmer vad som ska debatteras i koppling till EU. Vilka är då relevanta gäster att bjuda in? Eleverna får i uppgift att gemensamt bestämma, bjuda in och arrangera det logistiska kring debatten. Ska några elever vara moderatorer? Ska andra klasser få delta genom att lyssna och kanske ställa frågor? Besluta gemensamt kring debattens form och upplägg.

TIPS: Detta kan gärna planeras till Europadagen som är 9 maj varje år.

TIPS: Be eleverna att ta anteckningar och dokumentera debatten för att sedan kunna skriva ihop en sammanfattning av vad som kom fram.

Uppskattad tid för uppgift: Flera lektioner
Ämneskopplingar: Samhällskunskap, Svenska
 # enskilt # grupp

Fördjupningsfrågor

Här följer några förslag på fördjupande frågor för eleverna att reflektera över efter avslutat tema kring EU. Dessa kan användas som underlag för gemensamma diskussioner i klassen, alternativt som underlag för ytterligare skrivuppgifter för dig som lärare att bedöma.

1. Upplever du att du har möjligheter att påverka politiken på EU-nivå?
Varför / varför inte?
2. Känns det viktigt att rösta i valet till Europaparlamentet?
Varför / varför inte?
3. Vilket är viktigast, att rösta i riksdagsvalet eller i Europaparlamentsvalet?
Varför?
4. Om du har gjort en valbarometer, matchar din röst med de partier/grupper som du trodde att den skulle matcha med?
5. Vilka fördelar eller nackdelar finns det för Sverige att vara med i EU?
6. Varför finns EU?
7. Varför bildades EU?
8. Upplever du att EU är demokratiskt? Varför / varför inte?
  - a. OM inte, hur skulle EU förändras så att medborgare upplever det mer demokratiskt?
9. Vilka andra institutioner bestämmer om politiken i EU?
10. Vem eller vilka har mest möjlighet att påverka EU (bortsett från Europaparlamentet)?
11. Hur tror du det hade sett ut om EU inte fanns?

Länklista

EU-INSTITUTIONER

EU-kommissionen och Europaparlamentets undervisningsmaterial:

learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials_sv

Europaparlamentet: europarl.europa.eu/portal/sv

Europaparlamentet i Sverige: stockholm.europarl.europa.eu/sv

EU-kommissionens representationskontor i Sverige:

stockholm.europarl.europa.eu/sv

Europeiska ungdomsportalen: youth.europa.eu/home_sv

MYNDIGHETEN FÖR UNGDOMS- OCH CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR, MUCF

CERV (Citizens, Equality, Rights and Values) är EU:s program för att skydda och främja mänskliga rättigheter och värden

mucf.se/cerv

Eurodesk är ett europeiskt nätverk som vänder sig till unga med information om möjligheter att studera, volontärtjänstgöra och arbeta i Europa

mucf.se/eurodesk

Prata EU, inkl webbutbildning: mucf.se/prataeu

Skolval i samband med allmänna val till riksdagen och Europaparlamentet:

mucf.se/skolval

Erasmus+, EU:s program för utbildning, praktik, ungdomsutbyten och idrottsprojekt i EU: mucf.se/erasmusplus

Europeiska solidaritetskåren, volontärtjänst för unga för att främja samhälls-engagemang i EU: mucf.se/europeiskasolidaritetskaren

MYNDIGHETEN FÖR DELAKTIGHET, MFD

Information om tillgängliga val:

mfd.se/samhallsomraden/demokratisk-delaktighet/tillgangliga-val/

MYNDIGHETEN FÖR TILLGÄNGLIGA MEDIER, MTM

Nyhetstidningen 8 sidor, Alla väljare: 8sidor.se/alla-valjare

Bok på lättläst svenska om valet till EU, inkl. handledning:

8sidor.se/alla-valjare/2024/01/bok-om-valet-till-eu

SKOLVERKET OCH FORUM FÖR LEVANDE HISTORIA

Demokratistegen – ett process- och resursstöd i skolors demokratiarbete:

skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/demokratistegen

SPECIALPEDAGOGISKA SKOLMYNDIGHETEN, SPSM

Läromedel om EU, FN och Norden: webbutiken.spsm.se/eu-fn-och-norden

Vad gör läromedel tillgängliga?

hittalaromedel.spsm.se/vad-gor-laromedel-tillgangliga

SVERIGES RIKSDAG

EU-information: riksdagen.se/sv/sa-fungerar-riksdagen/sa-fungerar-eu

VALMYNDIGHETEN

val.se

EU är din vardag – Lärarhandledning

Göteborgsregionen har utvecklat denna lärarhandledning på uppdrag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

mucf.se